

Haarlem

Gemeenteraad Haarlem
t.a.v. De Commissie Bestuur

Datum 16 oktober 2013
Ons kenmerk GRIFFIE/RKC/2013/435169
Contactpersoon JA Caffé
Doorkiesnummer 0235113038
E-mail jcaffé@haarlem.nl
Onderwerp Evaluatie Rekenkamerfunctie

Beste leden van de Commissie Bestuur,

In het jaarplan 2013 heeft de RKC aangekondigd een evaluatie uit te zullen voeren van de effectiviteit van de rekenkamerfunctie. De RKC wil met deze evaluatie meten in hoeverre zij haar doel heeft behaald een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van bestuur van de stad en aan de versterking van de controlerende en kaderstellende rol van de gemeenteraad. Ook wil zij in de evaluatie beoordelen of en zo ja, welke aanpassingen nodig zijn om de aansluiting te houden van de rekenkamerfunctie op relevante interne en externe ontwikkelingen. Enkele van deze ontwikkelingen zijn in de bijlage genoemd.

In 2009 is de rekenkamerfunctie geëvalueerd als één van de thema's in het project "staat van de raad". Per thema is toen een workshop gehouden onder leiding van een externe gespreksleider.

In 2013 voert de RKC de evaluatie uit met behulp van een digitale enquête, uitgevoerd door een onderzoeksbureau. De aandachtspunten van de enquête zijn: een toekomstgerichte beoordeling van de vormgeving van de RKC, aantal en kwaliteit onderzoeksrapporten i.r.t. onderzoeksbudget en de effectiviteit van de RKC voor de controlerende rol van de gemeenteraad en de doeltreffendheid van het gemeentebestuur.

Ter voorbereiding hierop houden wij eerst drie oriënterende gesprekken met een vertegenwoordiging uit de politiek, het bestuur en de organisatie.

De digitale enquête onder raadsleden en collegeleden wordt afgenomen in de periode medio november – medio december.

Het evaluatieonderzoek moet in februari 2014 zijn afgerond. Het rapport kan dienen als gespreksdocument tussen de RKC en de nieuwe raad.

Voor meer informatie over de evaluatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de RKC, dhr. Evert de Iongh of met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Jane Caffé

Ambtelijk secretaris RKC Haarlem

Inleiding

In de wet dualisering is vastgelegd dat gemeenten zelf mogen beslissen hoe ze hun rekenkamerfunctie vorm geven. Haarlem heeft gekozen voor een rekenkamercommissie, aanvankelijk (2002) als commissie van raadsleden (per raadsfractie een vertegenwoordiger) en ondersteund door een ambtelijk secretaris. Het voordeel hiervan was dat de breed samengestelde commissie directe betrokkenheid van alle partijen in de Raad mogelijk maakte en dat een raadscommissie de minste financiële middelen vergt. Nadelen waren dat de bijdrage van de leden aan het werk van de commissie wisselend was qua inzet en kwaliteit en dat door de eisen van de overige politieke agenda de inzet voor de rekenkamercommissie onder druk kwam te staan.

Bij de start van de raadsperiode 2006 – 2010 is overgestapt op een gemengde raadscommissie, bestaande uit 5 raadsleden (waaronder de voorzitter) en 2 externe leden.

Relevante ontwikkelingen voor de lokale rekenkamerfunctie:

Evaluatie van BZK

In 2011 verscheen het rapport van de evaluatie van de provinciale en gemeentelijke rekenkamers, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van BZK. Het doel hiervan was na te gaan in welke mate de in Gemeente-/Provinciewet genoemde doelen voor lokale rekenkamers worden gerealiseerd. Deze evaluatie was afgesproken bij de invoering van de Wet dualisering.

In het rapport worden positieve conclusies getrokken over het algemeen functioneren van rekenkamer(commissie)s, de deskundigheid van de leden van de rekenkamer(commissie) en de kwaliteit van de producten. Vereiste verbeteringen liggen vooral op het vlak van de onderwerpkeuze, de lange duur van het onderzoeksproces en de kwaliteit van de aanbevelingen.

Het rapport heeft geen voorkeursmodel kunnen identificeren voor de rekenkamer. Elke samenstelling heeft een bepaald evenwicht tussen onafhankelijkheid van de rekenkamer en betrokkenheid van de raad. Toch heeft de minister van BZK aangekondigd in de Gemeentewet op te willen nemen dat raadsleden geen deel meer kunnen uitmaken van een rekenkamercommissie omdat het lidmaatschap van raadsleden niet meer vanzelfsprekend en zelfs schadelijk zou zijn voor de onafhankelijkheid van de onderzoeken van de rekenkamer(commissie)s. De behandeling van het wetsvoorstel ten aanzien van het lidmaatschap van raadsleden van de RKC is nog niet gepland.

Decentralisatie en de toename van externe organisaties als partner van de gemeente.

Met de nieuwe taken als gevolg van de decentralisaties komen gemeenten steeds meer in een regiefunctie waarbij de uitvoering wordt overgedragen aan externe organisaties.

Art. 814 van de gemeentewet beschrijft de bevoegdheden van een rekenkamer. De bevoegdheden van de rekenkamercommissie zijn niet wettelijk vastgelegd, maar worden geregeld in de gemeentelijke verordening. In de Verordening Rekenkamercommissie Haarlem is de bevoegdheid van de RKC vastgelegd onderzoek te doen bij deelnemingen, gesubsidieerde instellingen en andere externe partners bij een deelneming van meer dan 50% of voor zover dat is vastgelegd in de statuten en subsidievoorwaarden van die instellingen.

De Algemene Rekenkamer heeft n.a.v. de decentralisaties, met de minister gecommuniceerd dat de introductie van meer en bredere samenwerkingsverbanden een risico kan vormen voor de lokale verantwoording. De AR adviseerde de minister om de bevoegdheden van rekenkamers en rekenkamercommissies bij externe organisaties wettelijk beter te regelen.

De Nederlandse Vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVRK) is momenteel in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken over dit controlegat: het feit dat controle en verantwoording op regionale bestuursvormen (publiek en privaatrechtelijk) veel te wensen overlaat door gebrek aan toegesneden bevoegdheden. De NVRK werkt aan een advies hierover aan de minister en aan de gemeenteraden. Minister Plasterk van BZK wil meewerken aan een oplossing omdat volgens hem de geplande decentralisaties een forse financiële herverdeling met zich meebrengen die om een sterke rekenkamerfunctie vraagt.

Verkleining van gemeenteraden in de (verre) toekomst

De minister van BZK heeft een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de Gemeentewet in verband met het terugbrengen van het aantal gemeenteraadsleden. Hoewel de achtergrond hiervan is de correctie voor de dualisering, tekent het ministerie hierbij aan dit betekent dat raadsleden zich moeten concentreren op hun kerntaken. Het lidmaatschap van raadsleden in rekenkamercommissies zou geen onderdeel zijn van deze kerntaken.

Het wetsvoorstel correctie dualisering is in juni 2013 door de Eerste Kamer verworpen. In de raadsperiode 2014 – 2018 zal er dus geen sprake zijn van vermindering van het aantal raadsleden.

Samenwerking

Gemeentelijke organisaties en ook rekenkamer(commissie)s moeten in toenemende mate kostenefficiënt werken.

Een mogelijkheid voor de rekenkamerfunctie om 'meer te doen met minder' is samenwerking. De RKC kan samenwerken op basis van individuele onderzoeken, of meer structureel binnen een regionaal verband.